

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

22 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte - Timofti Vladimir,

Judecători - Boico Victor, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena,

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului Militar al Armatei nr.40 din 03 octombrie 1944, în cauza penală în privința lui

Russu Leonid xxxxx, născut în anul xxxx, originar și domiciliat la data condamnării în s. xxx, regiunea xxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Instanța de recurs în anulare: 01.07.2020 – 22.09.2020

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Tribunalului Militar al Armatei nr.40 din 03 octombrie 1944, Russu Leonid a fost condamnat în baza art.58-1 "a" Cod penal al RSFSR, la 10 ani închisoare cu executarea pedepsei în lagăr de reeducare prin muncă, cu interdicția drepturilor prevăzute de art. 29 pct. a), b), v), e) Cod penal al RSFSR pe un termen de 3 ani, cu confiscarea averii care-i aparține.

2. Potrivit sentinței, Russu Leonid a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că, a comis trădare de patrie, în următoarele circumstanțe: locuind pe teritoriul ocupat de români, începând cu luna octombrie 1941 și până în luna septembrie 1943, a activat în calitate de translator în armata germano-română, contribuind activ la întărirea orânduirii naziste.

În cadrul ședinței de judecată inculpatul Russu Leonid, vina a recunoscut și a declarat că, în luna octombrie a anului 1941 puterea română a mobilizat locuitorii din sat, el fiind dislocat împreună cu alți 8 soldați în or. Crîjopoli, unde urma să scoată populația la diferite lucrări.

Peste 2 luni, pretorul or. Crîjopoli i-a propus să ocupe funcția de translator, el acceptând-o.

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, în temeiul art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, a declarat recurs în anulare, solicitând casarea sentinței cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui Russu Leonid.

În susținerea argumentelor formulate, Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a invocat că:

- nu a fost stabilit faptul trădării de patrie;
- a fost încălcat un dreptul la apărare, dat fiind faptul că cauza a fost examinată în lipsa unui apărător, participarea căruia era obligatorie;
- sentința de condamnare este o încălcare flagrantă a drepturilor și libertăților fundamentale stipulate în Convenție și anume încălcarea dreptului la un proces echitabil, ceea ce conform art. 6 pct.44) din Codul de procedură penală reprezintă un viciu fundamental admis în cadrul examinării precedente a cazului, ce în mod direct afectează decizia adoptată.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art.452 alin.(1), coroborat cu art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac. Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea nr.1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice. Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art.3 al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 07 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „trădare de patrie”.

Sub acest aspect, instanța de recurs în anulare reține că, prin sentința Tribunalului Militar al Armatei nr.40 din 03 octombrie 1944, Russu Leonid a fost condamnat în baza art.58-1 "a" Cod penal al RSFSR, la 10 ani închisoare cu executarea pedepsei în lagăr de reeducare prin muncă, cu interdicția drepturilor prevăzute de art. 29 pct. a), b), v), e) Cod penal al RSFSR pe un termen de 3 ani, cu confiscarea averii care-i aparține.

Din conținutul sentinței rezultă că Russu Leonid a fost judecat pentru trădare de patrie fără a fi indicate careva probe ce ar fi confirmat vinovăția lui și fără participarea apărătorului, astfel, încălcându-se flagrant drepturile și libertățile omului. Erorile menționate instanța de recurs le apreciază drept viciu fundamental în cadrul procedurii precedente care au afectat hotărârea atacată și care servesc drept temei de casare a sentinței în cauză.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art.435 alin.(1) pct.2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța vizată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui *Russu Leonid* în baza art.58-1 "a" Cod penal al RSSU, cu casarea acesteia, urmând, în temeiul prevederilor art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și Legii nr.1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, încetarea procesului penal, din motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală cu reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare devine pasibil admiterii, cu casarea totală a hotărârii irevocabile atacate, ca fiind afectată de un viciu fundamental, cu dispunerea încetării procesului penal, din motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu art.435 alin.(1) pct.2) lit. b), 453 alin.(1), 457 alin.(3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E :

Admite recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, casează sentința Tribunalului Militar al Armatei nr.40 din 03 octombrie 1944, în privința lui *Russu Leonid xxxxx*, cu încetarea procesului penal pe motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală și reabilitarea acestuia în conformitate cu Legea nr.1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 22 septembrie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena